

**ПРАВИЛНИК
О ПЕДАГОШКОМ АСИСТЕНТУ И АНДРАГОШКОМ АСИСТЕНТУ**

("Сл. гласник РС", бр. 87/2019)

Предмет Правилника

Члан 1

Овим правилником прописују се ближи услови за рад, степен и врста образовања и програм обуке за педагошког асистента и андрагошког асистента.

Термини изражени у овом правилнику у граматичком мушком роду подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односи.

Педагошки асистент и андрагошки асистент

Члан 2

Педагошки асистент пружа помоћ и додатну подршку групи деце и ученика у предшколској установи и основној и средњој школи (у даљем тексту: установа), у складу са њиховим потребама и помоћ запосленима у циљу унапређивања њиховог рада.

Андрагошки асистент пружа подршку одраслима за укључивање у систем образовања и помоћ запосленима у остваривању програма образовања.

Додатна подршка педагошког асистента и андрагошког асистента

Члан 3

Педагошки асистент за децу и ученике ромске националности којима је потребна додатна подршка у образовању пружа помоћ и додатну подршку групи деце и ученика у установи и помоћ и подршку наставницима, васпитачима и стручним сарадницима, у наставним и ваннаставним активностима, у циљу унапређивања њиховог рада са децом и ученицима ромске националности којима је потребна додатна подршка у процесу образовања.

Педагошки асистент за децу и ученике ромске националности којима је потребна додатна подршка у образовању активно и континуирано сарађује са родитељима деце и ученика, односно другим законским заступницима (у даљем тексту: родитељи), ради оснаживања породице и унапређивања социјалног и емоционалног статуса деце и ученика у установи.

Педагошки асистент за децу и ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом пружа помоћ и додатну подршку групи деце и ученика у установи, у складу са њиховим развојним, образовним и социјалним потребама и помоћ наставницима, васпитачима и стручним сарадницима у наставним и ваннаставним активностима у циљу унапређивања њиховог рада са децом и ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и сарађује са родитељима.

Педагошки асистенти из ст. 1. и 3. овог члана, заједно са другим запосленима - наставницима, васпитачима и стручним сарадницима, као и органима установе, директором и тимовима, сарађују са надлежним органима јединице локалне самоуправе, организацијама, установама, службама и удружењима.

Андрагошки асистент пружа подршку полазницима и кандидатима у складу са њиховим потребама, сарађује са извођачима активности образовања одраслих и запосленима (стручним сарадницима, сарадницима и др.), као и надлежним органима јединице локалне самоуправе, установама, организацијама и удружењима, у циљу квалитетног остваривања активности образовања одраслих.

Додатна подршка педагошког асистента и андрагошког асистента деци, ученицима и полазницима

Члан 4

Педагошки асистент за децу и ученике ромске националности којима је потребна додатна подршка у образовању пружа помоћ и додатну подршку групи деце и ученика у установи, и то:

- 1) помоћ приликом уписа у установу и код прикупљања докумената за остваривање других права и услуга ван образовања и васпитања, а на основу уписа у установу;
- 2) подршку у обезбеђивању превоза до установе, уџбеника, других наставних средстава, асистивне технологије и друге опреме неопходне за активно учешће у настави и учење;
- 3) подршку и помоћ у превазилажењу баријера повезаних са специфичним етничким, културним, језичким и другим специфичним идентитетима у разумевању и афирмисању културне традиције заједница из којих деца и ученици долазе;
- 4) подршку у процесу социјализације и укључивања у установу, васпитну групу/одељење и подршку у препознавању стереотипа и других облика дискриминације и њиховој превенцији и превазилажењу;
- 5) подршку ученику у развијању мотивације за учење, односно стицање образовања, као и грађење позитивне слике о себи и својим капацитетима; развоју вештина за успешно школско учење, пружање непосредне

подршке у учењу и изради домаћих задатака; савладавању и усавршавању српског језика; укључивању у ваннаставне активности и извршавању других обавеза у остваривању образовних циљева;

6) помоћ у развоју позитивног става према настави и наставницима и развијању толеранције између ученика; прати и подржава децу и ученике у формирању позитивног односа према школи и наставку школовања; води рачуна о редовном похађању активности/наставе деце и ученика и прати редовност долазака у установу; прати здравствено-хигијенски статус, социјални статус детета/ученика у оквиру васпитне групе/одељења, потребе у вези са наставом, знањем и вештинама, посебна интересовања и склоности.

Педагошки асистент за децу и ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом пружа помоћ и додатну подршку групи деце и ученика у образовно-васпитном процесу у установи и посебно код превазилажења физичких, комуникацијских и социјалних баријера, у складу са индивидуалним образовним планом два (у даљем тексту: ИОП2). Додатна подршка и помоћ се односе између осталог на:

1) пружање помоћи у изради задатака, односно подршке у учењу и мотивисању на учење и учешће у ваннаставним активностима, као и подршку у комуникацији у установи;

2) пружање помоћи у овладавању асистивном технологијом и њеном коришћењу;

3) пружању помоћи и подршке код укључивања у васпитну групу, односно одељење, нарочито у периоду транзиције;

4) помоћ у развијању позитивног става деце и ученика у односу на децу и ученике којима је потребна додатна подршка;

5) помоћ ради осигуравања безбедности деце и ученика током боравка у установи, трајања наставе у природи или екскурзије.

Андрогошки асистент пружа подршку одраслима, односно полазницима програма функционалног основног образовања одраслих (у даљем тексту: програм ФООО), тако што:

1) информиса одрасле о могућности стицања, односно завршавања програма ФООО кроз координисане активности са наставничким тимом за реализацију програма ФООО (у даљем тексту: наставнички тим) и локалним партнерским тимом (у даљем тексту: ЛПТ) уз могућност укључивања и мобилних тимова за социјално укључивање Рома;

2) мотивише одрасле за укључивање у систем образовања;

3) помаже одраслима у отклањању баријера за упис и похађање наставе кроз подршку у решавању питања превоза полазника до школе и учествује у активностима основне школе са локалним партнерима (средња стручна школа, центар за социјални рад, Национална служба запошљавања, казнено поправни завод (у даљем тексту: КПЗ), јединица локалне самоуправе);

4) помаже полазницима у превазилажењу тешкоћа у учењу;

5) учествује у остваривању наставних и ваннаставних активности дефинисаних у оквиру годишњег плана рада школе и предлаже, у сарадњи са наставничким тимом, листу могућих активности у односу на структуру полазника;

6) помаже у остваривању интереса посебних циљних група укључених у образовни процес;

7) помаже у остваривању индивидуализованих програма у додатној и допунској настави;

8) помаже полазницима у избору стручних обука;

9) води андрагошку документацију кроз књигу андрагошке евиденције, у складу са правилником којим се уређује вођење евиденције у школи.

Подршка педагошког асистента и андрагошког асистента наставницима, васпитачима и стручним сарадницима

Члан 5

Педагошки асистент за децу и ученике ромске националности којима је потребна додатна подршка у образовању пружа помоћ и подршку васпитачу, наставнику и стручном сараднику, и то:

1) помаже у прикупљању информација и достављању докумената о породици, као и информација од породица, органа јединице локалне самоуправе, организација, установа, служби и удружења;

2) помаже у процесу уписа и укључивања деце и ученика у установу;

3) помаже код праћења редовности похађања активности/наставе;

4) помаже у превазилажењу баријера које су повезане са специфичним етничким, културним, језичким и другим специфичним идентитетима деце и ученика;

5) помаже у превазилажењу стереотипа и других облика дискриминације и њиховој превенцији;

6) помаже у планирању и реализацији активности на обезбеђивању толеранције и међукултурног дијалога у учioniци и школи;

7) помаже код укључивања садржаја из културне традиције деце и ученика у наставу и ваннаставне активности;

8) помаже у припреми/адаптацији, одговарајућих метода и дидактичког материјала за рад;

9) помаже у вођењу педагошке документације.

Педагошки асистент за децу и ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом пружа помоћ и подршку васпитачу, наставнику и стручном сараднику, и то:

1) подршку у припреми за реализацију васпитно-образовног/образовно-васпитног процеса уважавајући искуства и претходна знања деце и ученика;

2) помоћ у организацији посебних активности на нивоу васпитне групе, одељења, установе и општине (обележавање значајних датума, посете музејима, позориштима, организација излета, наставе у природи, екскурзија, итд.);

3) помоћ у процесу укључивања деце и ученика којима је потребна додатна подршка у васпитну групу или одељење;

4) помаже, односно сарађује у конципирању и реализацији активности за препознавање стереотипа и других облика дискриминације и њиховој превенцији и превазилажењу.

Андрогошки асистент пружа помоћ наставнику и стручном сараднику, и то:

1) сарађује у припреми и помаже у реализацији остваривања програма ФООО;

2) помаже наставнику у припреми и изради материјала за учење и наставу у складу са препорукама о реализацији наставног плана и програма датим у Приручнику за остваривање програма ФООО и Материјалима за наставнике за реализацију програма ФООО;

3) учествује у планирању ваннаставних активности у сарадњи са наставничким тимом и предлаже одређене активности у односу на структуру полазника и годишњи план рада школе;

4) учествује у активностима школе и локалних партнера у циљу реализације програма ФООО (средње стручне школе, центри за социјални рад, Национална служба за запошљавање, КПЗ, јединица локалне самоуправе);

5) помаже директору у координацији рада наставничког тима и ЛППТ;

6) учествује у извештавању о активностима спроведеним на реализацији програма ФООО за надлежни сектор у министарству надлежном за послове образовања (у даљем тексту: Министарство);

7) ради на успостављању сарадње школе са социјалним партнерима у јединици локалне самоуправе заједно са наставничким тимом, ради остваривања права полазника и остваривања образовног процеса (локална самоуправа, служба за запошљавање, центар за социјални рад) кроз редовне састанке и координацију на месечном нивоу.

Подршка педагошког асистента родитељима

Члан 6

Педагошки асистент за децу и ученике ромске националности којима је потребна додатна подршка у образовању, у сарадњи са наставницима, васпитачима и стручним сарадницима, пружа помоћ и подршку, односно сарађује са родитељима, и то нарочито:

1) прибављањем докумената;

2) давањем неопходних информација за остваривање права и обавеза њихове деце у образовању и васпитању (прикупља информације и помаже родитељима при остваривању права на упис у припремни предшколски програм (у даљем тексту: ППП) и у први разред, коришћење афирмативне мере и др.) и о правима, обавезама и одговорностима родитеља;

3) пружањем подршке праћењем и обавештавањем о редовности похађања наставе/активности, као и напредовању у учењу;

4) подстицањем мотивације родитеља за учење и образовање њихове деце; подстицањем сарадње породице и установе кроз теренски рад и обилазак породица;

5) пружањем помоћи у развоју родитељских вештина за помоћ деци за школско учење, израду домаћих задатака и извршавању других обавеза у остваривању образовних циљева;

6) у разумевању и афирмисању њихове културне традиције у установи, у препознавању стереотипа и других облика дискриминације и њиховој превенцији и превазилажењу, као и пружању помоћи родитељима и њиховој деци у социјалном укључивању, као и укључивању родитеља у тимове установе;

7) мотивисањем родитеља за укључивање у активности школе (савет родитеља, предавања за родитеље и сл.).

Педагошки асистент за децу и ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом, у сарадњи са наставницима, васпитачима и стручним сарадницима, пружа помоћ и подршку, односно сарађује са родитељима, и то нарочито:

1) пружа подршку родитељима у периодима транзиције;

2) даје подршку и саветује родитеља о примени различитих вештина којима се подржава развој детета;

3) информише родитеље о правима у систему образовања и васпитања и доступним мерама подршке.

Учествовање у раду стручних органа и тимова

Члан 7

Ради унапређивања рада са децом, ученицима и полазницима, педагошки асистент и андрагошки асистент учествују у раду стручних органа установе - васпитно-образовног, наставничког и одељењског већа, стручних већа за области предмета, стручног актива за развојно планирање, стручног актива за развој школског програма, педагошког већа, тима за пружање додатне подршке детету, односно ученику и полазнику, наставничког тима за ФООО, тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, тима за инклузивно образовање и других тимова.

Педагошки асистент и андрагошки асистент подносе извештај о свом раду директору два пута годишње. У годишњем плану рада школе налази се опис рада, структура рада и задужења педагошког асистента и андрагошког асистента за текућу школску годину.

Извештаји о раду педагошког асистента и андрагошког асистента саставни су део годишњег извештаја о раду установе.

Степен и врста образовања

Члан 8

Послове педагошког асистента за децу и ученике ромске националности којима је потребна додатна подршка у образовању може обављати лице које има стечено средње образовање у четворогодишњем трајању, зна ромски језик и има савладан програм обуке у складу са овим правилником.

Послове педагошког асистента за децу и ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом може обављати лице које има стечено одговарајуће високо образовање на студијама другог степена (мастер академске студије, мастер струковне студије, специјалистичке академске студије) или на основним студијама у трајању од најмање четири године, по прописима који су уређивали високо образовање до 10. септембра 2005. године, и то:

1) лице које је стекло академски назив мастер дефектолог на академским студијама другог степена или лице које је стекло стручни назив дипломирани дефектолог на основним студијама у трајању од најмање четири године, по прописима који су уређивали високо образовање до 10. септембра 2005. године;

2) лице које испуњава услове у погледу степена и врсте образовања за наставника друштвено-хуманистичке групе предмета или стручног сарадника - педагога, психолога, андрагога или логопеда, који има савладан програм обуке у складу са овим правилником.

Послове андрагошког асистента може обављати лице које има стечено средње образовање и савладан програм обуке "Интегрални програм обуке за остваривање основног образовања одраслих по моделу функционалног основног образовања одраслих", према Правилнику о условима у погледу простора, опреме, наставних средстава и степена и врсте образовања наставника и андрагошких асистената за остваривање наставног плана и програма основног образовања одраслих ("Службени гласник РС - Просветни гласник", бр. 13/13 и 18/13).

Уколико установа има одобрење за рад у издвојеном одељењу у КПЗ, лице које се ангажује на пословима андрагошког асистента потребно је да има завршен и Модул - обука наставничког тима за имплементацију програма ФООО у КПЗ.

Лице из ст. 1, 2. и 3. овог члана које нема савладан програм обуке у складу са овим правилником, дужно је да достави доказ о савладаном одговарајућем програму обуке у року од шест месеци од дана пријема у радни однос.

Програм обуке

Члан 9

Програми обука за педагошког асистента за децу и ученике ромске националности којима је потребна додатна подршка у образовању, педагошког асистента за децу и ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом и андрагошког асистента, дати су у прилогу овог правилника и чине његов саставни део.

Програм обуке за педагошког и андрагошког асистента који обавља ове послове бесплатан је и остварује се са Листе програма од јавног интереса које решењем одобрава министар, а могу га остваривати:

1) Завод за унапређивање образовања и васпитања;

2) Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања;

3) Педагошки завод Војводине;

4) високошколска установа која реализује образовање кадрова за рад са децом/ученицима са сметњама у развоју и инвалидитетом;

5) научни институт или друга научноистраживачка установа у саставу универзитета, која реализује научноистраживачке и наставне активности у области андрагогије.

Изузетно од става 2. овог члана, исти програм обуке може бити саставни део Каталога програма сталног стручног усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника у оквиру кога су дефинисани реализатори, уз сагласност Министарства, ради могућности да аутори реализују програма обуке са свим заинтересованим полазницима.

Реализатор обуке издаје уверење о завршеном програму обуке.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 10

Лице које има савладан програм обуке за педагошког асистента према Правилнику о програму обуке за педагошког асистента ("Службени гласник РС", број 11/10) или модуларни Програм обуке за педагошког асистента из 2016. године, сматра се да има савладан програм обуке у складу са овим правилником за педагошког асистента за децу и ученике ромске националности којима је потребна додатна подршка у образовању (члан 8. став 1).

Члан 11

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о програму обуке за педагошког асистента ("Просветни гласник", број 11/10).

Члан 12

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а одредбе које се односе на педагошког асистента за децу и ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом почињу да се примењују након почетка примене аката Владе којима се уређују каталог радних места и коефицијенти за обрачун и исплату плата за тог асистента.

Прилог

ПРОГРАМИ ОБУКА

ЗА ПЕДАГОШКОГ АСИСТЕНТА ЗА ДЕЦУ И УЧЕНИКЕ РОМСКЕ НАЦИОНАЛНОСТИ КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ПОДРШКА У ОБРАЗОВАЊУ, ПЕДАГОШКОГ АСИСТЕНТА ЗА ДЕЦУ И УЧЕНИКЕ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ И ИНВАЛИДИТЕТОМ И АНДРАГОШКОГ АСИСТЕНТА
Програм обуке за педагошког асистента који пружа подршку деци и ученицима ромске националности којима је потребна додатна подршка у образовању

Циљ програма обуке:

Програм обуке има за циљ оспособљавање педагошког асистента за унапређивање рада са групом деце и ученика ромске националности којима је потребна додатна подршка у образовању, пружање помоћи наставнику, васпитачу и стручном сараднику, сарадњу и рад са родитељима и породицом, сарадњи са јединицом локалне самоуправе, установама, организацијама, удружењима и Националним саветом ромске националне мањине.

Садржај и трајање обуке:

Модул 1. Опис посла педагошког асистента и организација рада - 8 сати

- Подршка васпитачу/наставнику у планирању, реализацији и вредновању; програмских/наставних активности;
- Вођење евиденције о ученицима и сопственом раду;
- Сарадња и развијање ефикасне подршке колегама и рад у тимовима.

Модул 2. Пружање подршке у области развоја деце - 12 сати

- Пружање подршке деци/ученицима у области физичког развоја и вештина;
- Пружање подршке деци/ученицима у области емоционалног и социјалног развоја;
- Пружање подршке интелектуалном развоју и развоју комуникацијских вештина код деце/ученика;
- Допринос у планирању активности у складу са развојним потребама деце/ученика;
- Подстицање позитивног понашања код деце/ученика.

Модул 3. Пружање подршке породици и сарадња са локалном заједницом - 8 сати

- Изградња односа са породицама и подршка у родитељским вештинама;
- Подршка изградњи сарадње између образовно-васпитне установе и породице;
- Поступање породице у конфликтним ситуацијама;
- Успостављање ефикасних веза са спољашњим сарадницима, организацијама и стручним установама и организацијама;
- Сарадња са невладиним организацијама како би се омогућила што боља подршка породицама и обезбедили неопходни услови за образовање деце;
- Подршка развоју ефикасних веза између образовно-васпитних установа и спољашњих сарадника, организација и стручних институција.

Модул 4. Програм обуке за педагошког асистента који ће радити у предшколским/предшколским установама са децом ромске националности којима је потребна додатна подршка у образовању - 24 сата

- Развој деце раног узраста и релевантне образовне политике;
- Значај игре за предшколско дете;
- Како деца уче;
- Интеракција и односи; одрасли - деца, вршњаци;
- Људска и дечја права - међународни и национални нормативни оквир;
- Постављање високих очекивања како би свако дете развило своје пуне потенцијале;
- Значај физички и психички безбедне и подстицајне средине за развој и учење деце и укључивање у ПВО;
- Свако дете је јединствено и треба му помоћи да развије позитивну слику о себи;
- Развој говора и језика и усвајање вештина важних за описмењавање;
- Инклузивно образовање;
- Опсервација - основ за планирање и праћење напредовања детета;
- Значај препознавања и уважавања различитих потреба одређене деце или група;
- Припремљеност и подршка за школовање и стицање вештина за целоживотно учење.

Исходи:

Педагошки асистент треба да зна и разуме:

- основне елементе улоге педагошког асистента;
- основе рада са породицама како би се подстакло ефикасно учење деце у образовном процесу;
- захтеве и процедуре за вођење педагошке документације;
- неопходне елементе за управљање ризиком;
- принципе заштите личних података и препознавање неопходности извештавања;
- једноставне начине за подршку деци у окружењу за учење;
- једноставне начине за подршку деци изван окружења за учење;
- разумевање различитости и облика дискриминације у образовању;
- рани развој, вештине комуникације и партнерства у функцији припреме, креирања и спровођења подршке деци и родитељима током раног развоја, образовања и током поласка у предшколску установу и школу;
- основне начине за решавање ситуација у којима је угрожена безбедност деце и решавање случајева дискриминације;
- потребе и захтеве колега за основним подацима и информацијама које су настале у току рада педагошког асистента;
- основне процедуре за повезивање образовно-васпитних установа са службама које су у локалном окружењу.

Програм обуке за педагошког асистента за децу и ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом

Циљ програма обуке:

Програм обуке има за циљ оспособљавање педагошких асистената који нису дефектолози (мастер дефектолог или дипломирани дефектолог), односно оспособљавање лица која испуњавају услове у погледу степена и врсте образовања за наставника друштвено-хуманистичке групе предмета или стручног сарадника - педагога, психолога, андрагога или логопеда за обављање послова педагошког асистента који пружа подршку деци и ученицима са сметњама у развоју и инвалидитетом.

Специфични циљеви програма:

- Стицање основних знања везаних за карактеристике деце/ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом у контексту стратегија подршке у учењу овој деци/ученицима.
- Систематизација и унапређивање знања и вештина наставника и стручних сарадника везаних за подршку деци/ученицима и васпитачима/наставницима у инклузивном образовно-васпитном окружењу.

Компетенције које програм развија:

Програм обуке доприноси развоју следећих компетенција:

- K2 - Компетенције за поучавање и учење;
- K3 - Компетенције за подршку развоју личности ученика; и
- K4 - Компетенције за комуникацију и сарадњу.

Садржај и трајање обуке:

Модул 1. - Модул обуке педагошких асистената за подршку деци и ученицима са сметњама у развоју и инвалидитетом - 24 сата:

- Социјални модел ометености;
- Асистивна технологија;

- Подршка у учењу деци и ученицима са поремећајем из спектра аутизма;
- Подршка у учењу деци и ученицима са специфичним сметњама у учењу;
- Подршка у учењу деци и ученицима са развојним поремећајем пажње;
- Подршка у учењу деци и ученицима са интелектуалном ометеношћу;
- Подршка у учењу деци и ученицима са поремећајем понашања;
- Подршка у учењу деци и ученицима са моторичким поремећајима и хроничним болестима;
- Подршка у учењу деци и ученицима са говорним и језичким поремећајима;
- Подршка у учењу деци и ученицима са оштећењем вида;
- Подршка у учењу деци и ученицима са оштећењем слуха;
- Подршка у учењу деци и ученицима са вишеструким сметњама.

Модул 2. - Модул обуке педагошких асистената за подршку деци и ученицима са сметњама у развоју и инвалидитетом - 24 сата:

- Инклузивно образовање - појмовно одређење;
- Улога педагошког асистента у инклузивном окружењу;
- Индивидуални образовни план;
- Креирање физичког окружења;
- Вршњачка подршка;
- Вредности инклузивног образовања;
- Подучавање социјалним вештинама;
- Наставни приступи и методе;
- Прилагођавање програма, наставе и учења;
- Кооперативно подучавање;
- Управљање понашањем у инклузивном окружењу;
- Сарадња с родитељима.

Исходи:

- да разуме своју улогу у инклузивном процесу;
- да влада знањима потребним да ученику и наставнику пружи помоћ неопходну за оптимално академско напредовање ученика;
- да влада знањима потребним да детету/ученику и васпитачу/наставнику пружи подршку при укључивању детета/ученика у васпитну групу/одељење, као и при подстицању позитивног односа и става деце и ученика у односу на децу и ученике којима је потребна додатна образовна подршка;
- да влада знањима потребним за сарадњу с родитељима, посебно оних која ће им омогућити да саветују родитеље у погледу примене различитих стратегија којима се подржава развој детета/ученика.

Реализатор обуке:

Реализатор је Завод за унапређивање образовања и васпитања /Центар за стручно усавршавање, а предложени аутор програма стручног усавршавања од јавног интереса/обука под називом: "Програм обуке за педагошког асистента групе деце и ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом" је Центар за континуирану едукацију Универзитета у Београду - Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију. Овај програм је на Листи програма од јавног интереса које решењем одобрава министар, а његова реализација је бесплатна за кориснике уколико га организује Министарство или надлежни завод. Уколико аутор програма самостално реализује акредитовани програм који је у Каталогу програма сталног стручног усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника, кандидат сам сноси трошкове.

Програм обуке за андрагошког асистената

Програм обуке за андрагошког асистента је саставни део програма обуке: "Интегрални програм обуке за остваривање основног образовања одраслих по моделу функционалног основног образовања одраслих" који је намењен наставничком-наставничком тиму који спроводи програм основног образовања одраслих (по моделу функционалног основног образовања одраслих).

Општи циљ програма:

Општи циљ програма је оспособљавање школских тимова у основним школама и наставника средњих стручних школа за успешно функционисање и реализацију наставе за одрасле полазнике основног образовања по моделу функционалног основног образовања (у даљем тексту: ФООО), засноване на интерактивним методама, као и за примену новог наставног плана и програма за основно образовање одраслих по моделу ФООО.

Посебни циљеви програма:

- Упознавање са карактеристикама наставног програма ФООО;
- Повећање разумевања улоге школског тима и сваког члана у имплементацији ФООО;

- Пружање увида у суштинска теоретска питања везана за образовање одраслих;
- Приближавање концепта компетенција и образовања усмереног на исходе;
- Упознавање са приступом у оцењивању постигнућа полазника ФООО;
- Повећање капацитета наставника да планирају и постигну резултате учења;
- Развијање вештина за коришћење различитих метода и техника у настави и образовању одраслих;
- Обезбеђивање успешне комуникације са полазницима;
- Развој спремности да се подрже полазници у превазилажењу тешкоћа у учењу и социјалних препрека, као и спречавање њиховог осипања;
- Обучавање за имплементацију новог наставног плана и програма у основном образовању одраслих;
- Оспособљавање наставника да наставни процес и све његове елементе, као и однос са полазницима и андрагошким асистентима, прилагоде главним циљевима ФООО кроз остваривање наставе свог предмета;
- Оспособљавање наставника како да у свом предмету користе наставне методе и активности ради прилагођавања с обзиром на индивидуалне и групне карактеристике полазника;
- Развој и унапређење сарадње чланова школског тима;
- Јачање капацитета наставника за коришћење и развој материјала за учење и подучавање;
- Унапређење капацитета наставника за планирање, развој, реализовање и праћење стручних обука у ФООО;
- Развој и јачање капацитета андрагошких асистената и стручних сарадника као чланова школског тима за рад са полазницима, наставницима и локалним партнерима;
- Јачање капацитета директора за вођење школског тима и сарадњу са социјалним партнерима.

Садржај, трајање и исходи обуке:

Модул - Основне андрагошке вештине и изградња школског тима за директоре, стручне сараднике, наставнике и андрагошке асистенте за остварење Функционалног основног образовања одраслих (ФООО). Овај модул андрагошки асистенти похађају са свим члановима наставничког тима који реализују програм ФООО - 24 сата

Садржај обуке:

- Концепт ФООО и компетенције наставника потребне за примену новог наставног плана и програма;
- Школски тим и тимски рад у остваривању ФООО;
- Основни принципи учења одраслих;
- Карактеристике учења одраслих;
- Мотиви и баријере у учењу одраслих;
- Принципи и стилови учења одраслих;
- Методе и технике интерактивне наставе за одрасле;
- Процена постигнућа, оцењивање и портфолио;
- Организација образовног процеса и индивидуализација наставе;
- Улога наставника у интерактивној настави и образовању одраслих.

Исходи обуке:

На крају процеса обуке чланови школског тима биће у стању да:

- Разумеју концепт ФООО и наставног плана и програма заснованог на компетенцијама и исходима;
- Сагледају улогу школског тима у спровођењу ФООО;
- Препознају потребе одраслих полазника у процесу учења;
- Разумеју неопходност учења у групи, мотивације учесника и подршке у превазилажењу баријера;
- Препознају важност интерактивног учења и подучавања одраслих;
- Примене принципе учења одраслих у процесу подучавања;
- Изврше селекцију и примену адекватних метода и техника учења и интерактивне наставе;
- Увиде значај и различитост стилова учења одраслих;
- Разумеју приступ мониторинга и евалуације исхода у учењу и подучавању;
- Планирају лекцију/активност у све три димензије реализације: процеси, везе и исходи;
- Сагледају мултидимензионалност улоге наставника, као реализатора ФООО и као члана школског тима;
- Препознају функцију андрагошког/педагошког асистента у школском тиму и образовању одраслих.

Модул - Обука андрагошких асистената за остварење Функционалног основног образовања одраслих (ФООО) - Овај модул је намењен искључиво андрагошким асистентима - 16 сати.

Садржај обуке:

- Концепт ФООО;
- Карактеристике полазника ФООО;
- Улога андрагошког асистента као члана школског тима у имплементацији ФООО;

- Улога андрагошког асистента у мотивисању одраслих полазника, уклањању баријера за укључивање полазника у ФООО;
- Позиција и улога андрагошког асистента као помоћи наставнику у подучавању појединих предмета;
- Улога андрагошког асистента у сарадњи између школског тима и локалног партнерског тима;
- Улога андрагошког асистента у саветовању полазника у вези са стручним обукама;
- Улога андрагошког асистента у изради и вођењу школске документације;
- Улога андрагошког асистента у праћењу и унапређивању материјала за учење;
- Улога андрагошког асистента у праћењу и евалуацији остваривања ФООО.

Исходи обуке:

На крају процеса обуке андрагошки асистенти биће у стању да:

- Упознају и разумеју концепт ФООО и своју улогу у његовом остварењу;
- Упознају и разумеју своју улогу у остварењу наставе из појединих предмета у оквиру наставног плана и програма ФООО;
- Упознају и разумеју своју улогу као помоћ наставнику у подучавању појединих предмета;
- Упознају и разумеју своје дужности и обавезе у сарадњи између школе и локалног партнерског тима;
- Сагледају индивидуалне и социјалне карактеристике полазника ФООО;
- Препознају начине за мотивисање полазника ФООО и пружање помоћи у превазилажењу баријера приликом укључивања у ФООО;
- Разумеју своју улогу у школском тиму и вођењу школске документације;
- Помогну наставнику и полазницима у креирању и развоју материјала за учење и подучавање у остваривању ФООО.

Модул - Обука наставничког тима за имплементацију ФООО у Казнено поправним заводима и (у даљем тексту КПЗ) и Васпитно поправним установама (у даљем тексту ВПУ). Овај модул андрагошки асистенти похађају са свим члановима наставничког тима који реализују програм ФООО у КПЗ и ВПУ - 16 сати

Садржај обуке:

- Карактеристике полазника програма фООО у КПЗ и ВПУ;
- Услови за имплементацију имплементацију програма фООО у КПЗ и ВПУ;
- Улога андрагошког асистента у имплементацији програма ФООО у КПЗ и ВПУ;
- Улога андрагошког асистента у мотивисању полазника ФООО у КПЗ и ВПУ;
- Улога андрагошког асистента у сарадњи наставничког тима и стручног тима у КПЗ и ВПУ;
- Улога андрагошког асистента у вођењу школске школске документације за полазнике КПЗ и ВПУ;
- Улога андрагошког асистента у креирању материјала за учење за полазнике ФООО у КПЗ и ВПУ;
- Улога андрагошког асистента у праћењу и евалуацији полазника у КПЗ и ВПУ.

Исходи обуке:

На крају процеса обуке андрагошки асистенти и наставнички тим биће у стању да:

- Упознају и разумеју концепт ФООО и своју улогу у његовом остварењу у условима КПЗ и ВПУ;
- Упознају и разумеју своју улогу као помоћ наставнику у подучавању појединих предмета у реализацији наставног плана и програма у условима КПЗ и ВПУ;
- Упознају и разумеју своје дужности и обавезе у сарадњи између школе и локалног партнерског тима у контексту реализације програма ФООО у КПЗ и ВПУ;
- Сагледају индивидуалне и социјалне карактеристике полазника ФООО који се налазе на извршењу кривичних санкција у КПЗ;
- Препознају начине за мотивисање полазника ФООО и пружање помоћи у превазилажењу баријера приликом укључивања у ФООО особама на извршењу кривичних санкција и лицима на извршавање казни у ВПД;
- Разумеју своју улогу у школском тиму и вођењу школске документације када су у питању полазници програма у КПЗ и ВПУ;
- Помогну наставнику и полазницима у креирању и развоју материјала за учење и подучавање и подучавање у остваривању ФООО за полазнике КПЗ и ВПУ.

Реализатор обуке:

Завод за унапређивање образовања и васпитања или научни институт или друга научноистраживачка установа у саставу универзитета, која реализује научно истраживачке и наставне активности у области андрагогије.

Stručni komentar

KOMENTAR PRAVILNIKA O PEDAGOŠKOM ASISTENTU I ANDRAGOŠKOM ASISTENTU - "Sl. glasnik RS", br. 87/2019

- **Dotatna podrška pedagoškog asistenta i andragoškog asistenta. Stepen i vrsta obrazovanja i program obuke. Pravilnik je stupio na snagu 20. decembra 2019. godine, a odredbe koje se odnose na pedagoškog asistenta za decu i učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom počinju da se primenjuju nakon početka primene akata Vlade kojima se uređuju katalog radnih mesta i koeficijenti za obračun i isplatu plata za tog asistenta.** •

Ministar prosvete, nauke i tehnološkog razvoja je u skladu sa ovlašćenjima iz čl. 136. i 141. *Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja ("Sl. glasnik RS", br. 88/2017, 27/2018 - dr. zakon, 10/2019 i 27/2018 - dr. zakon - dalje: Zakon)* doneo *Pravilnik o pedagoškom asistentu i andragoškom asistentu ("Sl. glasnik RS", br. 87/2019 - dalje: Pravilnik)*.

Već i iz samog naziva Pravilnika, kao i iz pravnog osnova njegovog donošenja, proizlazi da je predmet uređenja na koji se odnosi šire određen u odnosu na do sada važeći *Pravilnik o programu obuke za pedagoškog asistenta ("Sl. glasnik RS - Prosvetni glasnik", br. 11/2010 - dalje: Stari Pravilnik)*.

Naime, Pravilnikom su propisani:

- bliži uslovi za rad za pedagoškog asistenta i andragoškog asistenta,
- stepen i vrsta njihovog obrazovanja, i
- program obuke.

U tom smislu Pravilnik suštinski predstavlja nov propis, u sadržajnom i metodološkom smislu.

Pedagoški asistent pruža pomoć i dodatnu podršku grupi dece i učenika u predškolskoj ustanovi i osnovnoj i srednjoj školi (dalje: ustanova), u skladu sa njihovim potrebama i pomoć zaposlenima u cilju unapređivanja njihovog rada. **Andragoški asistent** pruža podršku odraslima za uključivanje u sistem obrazovanja i pomoć zaposlenima u ostvarivanju programa obrazovanja.

Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Sl. glasniku RS", odnosno 20. decembra 2019. godine, a odredbe koje se odnose na pedagoškog asistenta za decu i učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom počinju da se primenjuju nakon početka primene akata Vlade kojima se uređuju katalog radnih mesta i koeficijenti za obračun i isplatu plata za tog asistenta.

Stupanjem na snagu Pravilnika prestaje da važi Stari Pravilnik.

Pravilnikom je u prelaznim i završnim odredbama uređen položaj lica koje ima savladan program obuke za pedagoškog asistenta prema Starom Pravilniku ili modularni Program obuke za pedagoškog asistenta iz 2016. godine. Naime, smatra se da takvo lice ima savladan program obuke u skladu sa Pravilnikom za pedagoškog asistenta za decu i učenike romske nacionalnosti kojima je potrebna dodatna podrška u obrazovanju (prema članu 8. stav 1. Pravilnika).

Dotatna podrška pedagoškog asistenta i andragoškog asistenta

Osnovno pravilo u pogledu dodatne podrške ogleda se u tome da **pedagoški asistent pruža pomoć i dodatnu podršku za decu i učenike romske nacionalnosti** kojima je potrebna takva dodatna podrška u obrazovanju, pomoć i podršku nastavnicima, vaspitačima i stručnim saradnicima, u nastavnim i vannastavnim aktivnostima, u cilju unapređivanja njihovog rada sa decom i učenicima romske nacionalnosti. Pored toga, pedagoški asistent za decu i učenike romske nacionalnosti kojima je potrebna dodatna podrška u obrazovanju saraduje sa roditeljima, odnosno drugim zakonskim zastupnicima (dalje: roditelji).

Pedagoški asistent za decu i učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom pruža pomoć i dodatnu podršku grupi dece i učenika u ustanovi, u skladu sa njihovim razvojnim, obrazovnim i socijalnim potrebama, kao i pomoć nastavnicima, vaspitačima i stručnim saradnicima u nastavnim i vannastavnim aktivnostima u cilju unapređivanja njihovog rada sa decom i učenicima kojima je potrebna dodatna obrazovna podrška i saraduje sa roditeljima.

U radu kako sa decom i učenicima romske nacionalnosti, tako i sa decom i učenicima sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, pedagoški asistenti zajedno sa drugim zaposlenima - nastavnicima, vaspitačima i stručnim saradnicima, kao i organima ustanove, direktorom i timovima, **saraduju sa nadležnim organima jedinice lokalne samouprave, organizacijama, ustanovama, službama i udruženjima.**

Andragoški asistent pruža podršku polaznicima i kandidatima u skladu sa njihovim potrebama, saraduje sa izvodačima aktivnosti obrazovanja odraslih i zaposlenima (stručnim saradnicima, saradnicima i dr.), kao i nadležnim organima jedinice lokalne samouprave, ustanovama, organizacijama i udruženjima, u cilju kvalitetnog ostvarivanja aktivnosti obrazovanja odraslih.

U odnosu na Stari Pravilnik, **dotatna podrška pedagoškog asistenta za decu i učenike romske nacionalnosti**, Pravilnikom je posebno i detaljno razrađena. U tom smislu, ona uključuje:

- pomoć **prilikom upisa u ustanovu i kod prikupljanja dokumenata za ostvarivanje drugih prava** i usluga van obrazovanja i vaspitanja, a na osnovu upisa u ustanovu;
- podršku **u obezbeđivanju prevoza do ustanove, udžbenika, drugih nastavnih sredstava**, asistivne tehnologije i druge opreme neophodne za aktivno učešće u nastavi i učenje;
- podršku i pomoć **u prevazilaženju barijera povezanih sa specifičnim etničkim, kulturnim, jezičkim i drugim specifičnim identitetima** u razumevanju i afirmisanju kulturne tradicije zajednica iz kojih deca i učenici dolaze;
- **podršku u procesu socijalizacije i uključivanja u ustanovu**, vaspitnu grupu/odeljenje i podršku u prepoznavanju stereotipa i drugih oblika diskriminacije i njihovoj prevenciji i prevazilaženju;
- **podršku učeniku u razvijanju motivacije za učenje, odnosno sticanje obrazovanja**, kao i građenje pozitivne slike o sebi i svojim kapacitetima, razvoju veština za uspešno školsko učenje, **pružanje neposredne podrške u učenju i izradi domaćih zadataka, savladavanju i usavršavanju srpskog jezika**, uključivanju u vannastavne aktivnosti i izvršavanju drugih obaveza u ostvarivanju obrazovnih ciljeva;
- **pomoć u razvoju pozitivnog stava prema nastavi i nastavnicima i razvijanju tolerancije između učenika**, praćenje i podržavanje dece i učenika u formiranju pozitivnog odnosa prema školi i školovanju, **vođenje računa o redovnom pohađanju aktivnosti/nastave dece i učenika**, praćenje zdravstveno-higijenskog statusa, socijalnog statusa deteta/učenika u okviru vaspitne grupe/odeljenja, potreba u vezi sa nastavom, znanjem i veštinama, posebnim interesovanjima i sklonostima.

Pedagoški asistent za decu i učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom pruža pomoć i dodatnu podršku posebno **kod prevazilaženja fizičkih, komunikacijskih i socijalnih barijera**, u skladu sa individualnim obrazovnim planom dva (dalje: IOP2). U tom smislu, dodatna podrška i pomoć se odnose, između ostalog, na:

- **pružanje pomoći u izradi zadataka, odnosno podrške u učenju i motivisanju na učenje i učešće u vannastavnim aktivnostima**, kao i podršku u komunikaciji u ustanovi;
- pružanje **pomoći u ovladavanju asistivnom tehnologijom** i njenom korišćenju;
- pružanju pomoći i podrške **kod uključivanja u vaspitnu grupu, odnosno odeljenje**;
- pomoć u razvijanju **pozitivnog stava dece i učenika u odnosu na decu i učenike kojima je potrebna dodatna podrška**;
- pomoć radi **osiguravanja bezbednosti dece i učenika tokom boravka u ustanovi, trajanja nastave u prirodi ili ekskurzije**.

Andragoški asistent pruža podršku odraslima, odnosno polaznicima programa funkcionalnog osnovnog obrazovanja odraslih (dalje: program FOOO), tako što:

- **informiše odrasle o mogućnosti sticanja, odnosno završavanja programa FOOO kroz koordinisane aktivnosti sa nastavničkim timom za realizaciju programa FOOO** i lokalnim partnerskim timom uz mogućnost uključivanja i mobilnih timova za socijalno uključivanje Roma;
- **motivira odrasle za uključivanje u sistem obrazovanja**;
- **pomaže odraslima u otklanjanju barijera za upis i pohađanje nastave kroz podršku u rešavanju pitanja prevoza polaznika do škole i učestvuje u aktivnostima osnovne škole sa lokalnim partnerima** (srednja stručna škola, centar za socijalni rad, Nacionalna služba zapošljavanja, kazneno popravni zavod, jedinica lokalne samouprave);
- pomaže polaznicima u **prevazilaženju teškoća u učenju**;
- učestvuje u ostvarivanju nastavnih i vannastavnih aktivnosti koje su definisane u okviru godišnjeg plana rada škole i **predlaže, u saradnji sa nastavničkim timom, listu mogućih aktivnosti u odnosu na strukturu polaznika**;
- pomaže u ostvarivanju interesa posebnih ciljnih grupa uključenih u obrazovni proces, u ostvarivanju **individualizovanih programa u dodatnoj i dopunskoj nastavi**, kao i u izboru stručnih obuka;
- **vodi andragošku dokumentaciju kroz knjigu andragoške evidencije, u skladu sa pravilnikom kojim se uređuje vođenje evidencije u školi**.

Članom 5. Pravilnika propisana je **pomoć i podrška vaspitaču, nastavniku i stručnom saradniku** koju pruža **pedagoški asistent za decu i učenike romske nacionalnosti kojima je potrebna dodatna podrška u obrazovanju**. U tom delu pedagoški asistent pomaže:

- **u prikupljanju informacija i dostavljanju dokumenata** o porodici, kao i informacija od porodica, organa jedinice lokalne samouprave, organizacija, ustanova, službi i udruženja;
- **u procesu upisa i uključivanja dece i učenika u ustanovu, kao kod praćenja redovnosti pohađanja aktivnosti/nastave**;
- **u prevazilaženju barijera koje su povezane sa specifičnim etničkim, kulturnim, jezičkim i drugim specifičnim identitetima dece i učenika**;

- u prevazilaženju stereotipa i drugih oblika diskriminacije i njihovoj prevenciji, kao i **planiranju i realizaciji aktivnosti na obezbeđivanju tolerancije i međukulturnog dijaloga**;

- kod uključivanja sadržaja iz kulturne tradicije dece i učenika u nastavu i vannastavne aktivnosti;
- u pripremi/adaptaciji, odgovarajućih metoda i didaktičkog materijala za rad i u vođenju pedagoške dokumentacije.

Pedagoški asistent za decu i učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom pruža pomoć i podršku vaspitaču, nastavniku i stručnom saradniku, i to:

- podršku u pripremi za realizaciju vaspitno-obrazovnog/obrazovno-vaspitnog procesa uvažavajući iskustva i prethodna znanja dece i učenika;
- pomoć u organizaciji posebnih aktivnosti na nivou vaspitne grupe, odeljenja, ustanove i opštine kao što je obeležavanje značajnih datuma, posete muzejima, pozorištima, organizacija izleta, nastave u prirodi, ekskurzija, itd.;
- pomoć u procesu uključivanja dece i učenika kojima je potrebna dodatna podrška u vaspitnu grupu ili odeljenje;
- pomaže u koncipiranju i realizaciji aktivnosti za prepoznavanje stereotipa i drugih oblika diskriminacije i njihovoj prevenciji i prevazilaženju.

Andragoški asistent pruža pomoć nastavniku i stručnom saradniku, i to na sledeće načine:

- saraduje u pripremi i pomaže u realizaciji ostvarivanja programa FOOO;
- pomaže nastavniku u pripremi i izradi materijala za učenje i nastavu u skladu sa preporukama o realizaciji nastavnog plana i programa datim u Priručniku za ostvarivanje programa FOOO i Materijalima za nastavnike za realizaciju programa FOOO;
- učestvuje u planiranju vannastavnih aktivnosti u saradnji sa nastavničkim timom i predlaže određene aktivnosti u odnosu na strukturu polaznika i godišnji plan rada škole;
- učestvuje u aktivnostima škole i lokalnih partnera u cilju realizacije programa FOOO, kao što su srednje stručne škole, centri za socijalni rad, Nacionalna služba za zapošljavanje, kazнено-popravni zavodi, jedinica lokalne samouprave;
- pomaže direktoru u koordinaciji rada nastavničkog tima i lokalnog partnerskog tima;
- učestvuje u izveštavanju o aktivnostima sprovedenim na realizaciji programa FOOO za nadležni sektor u ministarstvu nadležnom za poslove obrazovanja (dalje: Ministarstvo);
- radi na uspostavljanju saradnje škole sa socijalnim partnerima u jedinici lokalne samouprave zajedno sa nastavničkim timom održavanjem redovnih sastanaka i koordinacijom na mesečnom nivou.

Podrška pedagoškog asistenta roditeljima je uređena članom 6. Pravilnika, tako da pedagoški asistent za decu i učenike romske nacionalnosti kojima je potrebna dodatna podrška u obrazovanju, pruža pomoć i podršku, odnosno saraduje sa roditeljima, i to naročito:

- pribavljanjem dokumenata;
- davanjem neophodnih informacija za ostvarivanje prava i obaveza njihove dece u obrazovanju i vaspitanju i o pravima, obavezama i odgovornostima roditelja;
- pružanjem podrške praćenjem i obaveštavanjem o redovnosti pohađanja nastave/aktivnosti, kao i napredovanju u učenju;
- motivisanjem roditelja za učenje i obrazovanje njihove dece, kao i podsticanjem saradnje porodice i ustanove kroz terenski rad i obilazak porodica;
- pružanjem pomoći u razvoju roditeljskih veština za pomoć deci za školsko učenje, izradu domaćih zadataka i izvršavanju drugih obaveza u ostvarivanju obrazovnih ciljeva;
- razumevanjem i afirmisanjem njihove kulturne tradicije u ustanovi, prepoznavanje stereotipa i drugih oblika diskriminacije i njihova prevencija i prevazilaženje, kao i pružanje pomoći roditeljima i njihovoj deci u socijalnom uključivanju;
- motivisanjem roditelja za uključivanje u aktivnosti škole (savet roditelja, predavanja za roditelje i sl.).

Pedagoški asistent za decu i učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom pruža pomoć i podršku, odnosno saraduje sa roditeljima, i to naročito u periodima tranzicije, daje podršku i savetuje roditelja o primeni različitih veština kojima se podržava razvoj deteta i informiše roditelje o pravima u sistemu obrazovanja i vaspitanja i dostupnim merama podrške.

Pravilnik uređuje posebno učestvovanje pedagoškog i andragoškog asistenta u radu stručnih organa i timova (član 7), što je nova materija koja nije bila uređena Starim Pravilnikom. Naime, pedagoški i andragoški asistent učestvuju u radu stručnih organa ustanove i timova, i to:

- vaspitno-obrazovnog, nastavničkog i odeljenskog veća,
- stručnih veća za oblasti predmeta,
- stručnog aktiva za razvojno planiranje i stručnog aktiva za razvoj školskog programa,

- pedagoškog veća, kao i
- tima za pružanje dodatne podrške detetu, odnosno učeniku i polazniku, nastavničkog tima za FOOO, tima za zaštitu od diskriminacije, nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, tima za inkluzivno obrazovanje i drugih timova.

U godišnjem planu rada škole nalazi se opis rada, struktura rada i zaduženja pedagoškog asistenta i andragoškog asistenta za tekuću školsku godinu.

Pedagoški asistent i andragoški asistent podnose izveštaj o svom radu direktoru dva puta godišnje, a njihovi izveštaji o radu su sastavni deo godišnjeg izveštaja o radu ustanove.

Stepen i vrsta obrazovanja i program obuke

Kada se radi o potrebnom stepenu i vrsti obrazovanja, Pravilnikom je propisano da poslove **pedagoškog asistenta** može da obavlja:

- **za decu i učenike romske nacionalnosti kojima je potrebna dodatna podrška u obrazovanju** lice koje ima stečeno srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju, zna romski jezik i ima savladan program obuke u skladu sa Pravilnikom;

- **za decu i učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom** lice koje ima stečeno odgovarajuće visoko obrazovanje na studijama drugog stepena (master akademske studije, master strukovne studije, specijalističke akademske studije) ili na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, po propisima koji su uređivali visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine, i to:

- lice koje je steklo akademski naziv master defektolog na akademskim studijama drugog stepena ili lice koje je steklo stručni naziv diplomirani defektolog na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, po propisima koji su uređivali visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine,

- lice koje ispunjava uslove u pogledu stepena i vrste obrazovanja za nastavnika društveno-humanističke grupe predmeta ili stručnog saradnika - pedagoga, psihologa, andragoga ili logopeda, i koji ima savladan program obuke u skladu sa Pravilnikom.

Poslove **andragoškog asistenta** može obavljati lice koje ima stečeno srednje obrazovanje i savladan program obuke "Integralni program obuke za ostvarivanje osnovnog obrazovanja odraslih po modelu funkcionalnog osnovnog obrazovanja odraslih", prema *Pravilniku o uslovima u pogledu prostora, opreme, nastavnih sredstava i stepena i vrste obrazovanja nastavnika i andragoških asistenata za ostvarivanje nastavnog plana i programa osnovnog obrazovanja odraslih ("Sl. glasnik RS - Prosvetni glasnik", br. 13/2013 i 18/2013).*

Ukoliko ustanova ima odobrenje za rad u izdvojenom odeljenju u kazneno popravnom zavodu, lice koje se angažuje na poslovima andragoškog asistenta potrebno je da ima završen i Modul - obuka nastavnčkog tima za implementaciju programa FOOO u kazneno popravnom zavodu.

Pravilnikom je posebno propisano da u slučaju da lice angažovano na poslovima pedagoškog i andragoškog asistenta koje nema savladan program obuke u skladu sa Pravilnikom je **dužno da dostavi dokaz o savladanom odgovarajućem programu obuke u roku od šest meseci od dana prijema u radni odnos.**

Program obuke za pedagoškog asistenta za decu i učenike romske nacionalnosti kojima je potrebna dodatna podrška u obrazovanju i program obuke pedagoškog asistenta za decu i učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom i andragoškog asistenta (dalje: Program obuke), dati su u prilogu Pravilnika.

Program obuke za pedagoškog i andragoškog asistenta koji obavlja ove poslove besplatan je i ostvaruje se sa Liste programa od javnog interesa koje rešenjem odobrava ministar, a mogu ga ostvarivati:

- 1) Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja;
- 2) Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja;
- 3) Pedagoški zavod Vojvodine;
- 4) visokoškolska ustanova koja realizuje obrazovanje kadrova za rad sa decom/učenicima sa smetnjama u razvoju i invaliditetom;
- 5) naučni institut ili druga naučnoistraživačka ustanova u sastavu univerziteta, koja realizuje naučnoistraživačke i nastavne aktivnosti u oblasti andragogije.

Izuzetno, isti program obuke može biti sastavni deo Kataloga programa stalnog stručnog usavršavanja nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika u okviru koga su definisani realizatori, uz saglasnost Ministarstva.

Realizator obuke izdaje uverenje o završenom programu obuke, odnosno Pravilnikom nije utvrđen izgled i sadržina obrasca tog uverenja.

Na kraju, dajemo osnovni pregled Programa obuke.

Program obuke **za pedagoškog asistenta koji pruža podršku deci i učenicima romske nacionalnosti kojima je potrebna dodatna podrška u obrazovanju**, sadrži:

- Modul 1. Opis posla pedagoškog asistenta i organizacija rada,
- Modul 2. Pružanje podrške u oblasti razvoja dece,

- Modul 3. Pružanje podrške porodici i saradnja sa lokalnom zajednicom,
- Modul 4. Program obuke za pedagoškog asistenta koji će raditi u predškolskim ustanovama sa decom romske nacionalnosti kojima je potrebna dodatna podrška u obrazovanju.

Program obuke **za pedagoškog asistenta za decu i učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom**, sadrži:

- Modul 1 - Modul obuke pedagoških asistenata za podršku deci i učenicima sa smetnjama u razvoju i invaliditetom,
- Modul 2 - Modul obuke pedagoških asistenata za podršku deci i učenicima sa smetnjama u razvoju i invaliditetom.

Program obuke **za andragoškog asistenata** je sastavni deo programa obuke "Integralni program obuke za ostvarivanje osnovnog obrazovanja odraslih po modelu funkcionalnog osnovnog obrazovanja odraslih" koji je namenjen nastavničkom timu koji sprovodi program osnovnog obrazovanja odraslih (po modelu FOOO). Navedeni program sadrži module:

- Osnovne andragoške veštine i izgradnja školskog tima za direktore, stručne saradnike, nastavnike i andragoške asistente za ostvarenje Funkcionalnog osnovnog obrazovanja odraslih (FOOO). Ovaj modul andragoški asistenti pohađaju sa svim članovima nastavničkog tima koji realizuju program FOOO,
- Obuka andragoških asistenata za ostvarenje FOOO i ovaj modul je namenjen isključivo andragoškim asistentima,
- Obuka nastavničkog tima za implementaciju FOOO u Kazneno popravnim zavodima i Vaspitno popravnim ustanovama. Ovaj modul andragoški asistenti pohađaju sa svim članovima nastavničkog tima koji realizuju program FOOO u Kazneno popravnim zavodima i Vaspitno popravnim ustanovama.